եանն Ե երրորդի եկն Իպի սոլտեանն ի Դայէվրէժոյ եւ
եղեն ճակատ առ ճակատ ։ եւ ախտահարեալ զՄուրատ–
խանն, եւ արար գնաց ձերբակալ․ եւ եդ ի բանտի, եւ
ինքն գնաց ի Արզրում ի վր Ղասում բակին․ եղեւ խա–
ղաղուի․ Եւ իմ դադարեալ ի տեղին, որում հալածեաց
տաճիկն ։ Գրձագրեցի մինչեւ ի կոչումն յապաշխարու–
թին ։ Եւ անտի ոչ ետ թուլ ոտոխն, էած ի վր իմ իժ մի․
եւ իմ հայեւ ի յաւրինակն․ կայր իժ մի մերձ ի (յաւ(ր)–
ինակն եւ բանայր զբերանն առ իս․ իմ զայն տեսեալ զա–
հի հարեալ, փախեա ։ Եւ իջի ի վանկս Զորէ Վանս․//

307ա․ աստ վճարեալ ի դրան սբ Ածածնի ի տա–
ճարիս ի աջոյն սրոյն Կուրղի հայրայպտճ եւ մարմա–
րոնեա սբ Գաբրիէլի․ եւ սրոց․ Վարդանց (!) նչխարացս
եւ այլ սրոցս, որ աստ կան հաւաքեալ ։

Եւ եղեւ զրաւ գծագրութե․ սորա ի թվիս հայոց․
ՋԽէ․ ոտս ածարան վրդպացս Վարդան վրդպի եւ Աբ–
րահամ հռետորի ։Եւ առաջնորդ սբ․ուխտիս տր․Զագա–
րիա բարէմիտ կրունաւորի !, եւ այլ կրաւնաւորացս ։
Զտր․Վրդանէս հայրպետն ։ Զմիւս զտր․ Վրդանէսն, որ
զկէս գրոցս թուղ(թ)ն կոկեց ։ Եւ միակեցք․ Բ․ Զակոբ
կուսակրուն! ։ Եւ զընկեր նորին զՂուկասն ։ Ի ղանութե․
Ալպանտի միրզայի, որդի Ուսուփ բէկի․ թոռն մեծ
Հասն! բակին ։ Ի աթոռակալութե սբ Էջմիածնին․ տր
Սարգսի ։ Եւ իշխանց! տեղոյս պըն Արղութայի, թոռն
մեծ Զումային ։ Ի յայսմ ամի եղեւ հարուածք մեծա–
մեծք եւ եհար Իպա սոլթանն, քաջ ասպարապետն Ալ
պանդ միրզաին, յաղխս․ Դ․ եւ ած աւեր ի վր․ յերկրին
Բասինու․ եւ կողոպտեւ․ զամէնեսեան ։ Եւ էրէրայր ամ․
յաշխարհս իբրեւ զնաւս հողմայկոծեալ, այլեաց ի մէջ
ծովու․ ի տեղիս տեղիս մահ․այս ամ․ եկն է վր․ մեր վս․
ծովացեալ մեղաց մերոց ։/

307բ․ Արդ ես Վանակն․հէք փանաք ,որ միայն զա–
նունս ունիմ եւ ոչ զգործս․ չնորհաւք սբ հոգոյն ըսկսեալ
եւ ողորմութբ նորին կատարեալ․ Ցիշատակ ինձ եւ ծնո–
ղաց իմոց․ հոգեւոր վարպետին իմոյ Ցակոբ վրդպ․ Եւ
պապոյն մերոյ Ածատուր անտեսին եւ ծնողաց մերոց
Էտէլչային․ եւ զմայրն իմ Հոխիսիմա․ եւ եղբարցն իմ
Դաւթին, Միրանշաին, Իսպահանշաին, զՋանիբէկին
զԱծատուրն ։Զթումայ դպիրն ,զոր տր․Ած․վայելել տա–
ցէ․ Եւ զքեռսն մեր զհանկուցեալսն առ Քս․զՄինա խա–
թուն ։ զՍորիչայ․ եւ զկենդանիս զՇահինար եւ զհօ–
րաքուր մր․ զՍոթչայ․ եւ զԳուՆարին զկողակցն Մա–
նիշկ ։ եւ սիրելի մաւրաքուր մեր զՄարդայն, փոխեց–
եալն առ Քս ՋԽՁ թվ․ էթող մեզ տրտմութի ։

Դարձեալ կրկին անգա(մ) աղաչեմք յիշել ի տր
զվերոյ գրեալքս ի սմա․ զտր Զագարա բարէմիտ կրօ–
նօոր առՋնրդ սբ ուխտիս․ եւ զեղբայր սորին զԱկոբ
միայնկցն, որ զաւրինակն չնորհեցին․ եւ բազում սպա–
սու ջանացին առ մեզ ։ Տր Ցս գրեա զմեզ ընդ առեալսն,
զի մի մնասցուք երկայնի․ եւ տրոհեա զմեզ ի ձախայ–
նոյն եւ դառեաՅ ի դաս յաջակողմեան ։ Արդ ով Ած․//

308ա․ արեալ դասք քհից․, յորժամ հան–
դիպիք կարդալով կամ աւրինակելով, յիշեցէք ի
մաքրափայլ յաղաւթս ձեր զվերոյգրեալքս ի սմա եւ
խոչորութե եւ սղալանաց գրոյս ամեղադիր լերուք, զի

կար մեր այս էր ։ Եւ Ած որ առատն է ի տուրս բարեաց,
ձեզ յիշողացդ, եւ մեզ յիշեցելոցս առ հասարակ ողոր–
մեսցի, եւ նմա փառք յօիտեանս ամէն ։

ՑԱՒԵԼՈՒԱԾ Բ․ 12․

Գիրք Ա․ 230․

Զեռ․ էջմ․ No. 830․

413բ․ Եւ յայս յաղագս այսորիկ այսքան ։ Ոչ ըս․
բաւական բանի առել․ զլուծումն․ այս ըս․ կարի տր/
կարուեց․ արտայայտումն, մանաւանդ հարկեալ ի սի–
րոյ քումդ եղբայ(ր)ական խնդրոյ ։ Եւ այս իր//

414ա․ ռովութե․ ժամու եւ յանձուկ տեղւոջ, յո–
րում պաշարելք ի հինից նետողաց կրկին յարեցլ․ խո–
րագմ անոնել․ ազգց․ ։ Զոր եւ անբաւք բազմք․ ասպա–
տակել․աւերեց․զաշխրհ հայոց՝ պարսից և վրաց․և զամ․
արեւելս ։ Ոմնք ի գերուի․ վարելք, արք եւ կանայք, եւ
կէսք առաթուր դիաթաւալ սրախողխող գալարելք առ
ի հարկ․քհնյք․եւ աշխարհակնք ,զէչ անկլ դիակամբն ըն–
կեցելք ։ Եւ այլք բազմազան տանջարանս մաշելք ։ Ո–
մանք հրով կիսայրեց տոչորելք, եւ այլք ի սովու գա–
ղանաբեկ վտանգելք ։ Կէսք խստամբեր կրիւք չըչրելք եւ
այլք երկիւղիւ պակւցլք ։ Որ եւ մեր նստելով իբր ի
մեռաղս կամւր․դիպահոջ Շահապօնս կոչեցլ․ամրոցին ։
Ոչինչ ը․ հատ բերելով ի մեզ զօրինկ մեծի սաստկա–
սառոււոն ատենի ։ Նախ՝ ոպ անդնօր ողջունեն
զխղղութե․եւ չինուե․զոլ ,յեղակրծ․ժմւ․հանել․բրկւեն ։
Նմնպ․ եւ աստ՝ յաւուր նոր կրկէի․ յացելն․ կրկնոյ
զատկի, յանկարծահաս ժմւ․ չրժել․ հեղեղաց ուխից
խռովուեց․ զօրաց՝ սաստկագին զոչմամբ եւ ահագնա–
տեսիլ սուսերամերկ, կորովալի նետողաց, որ պատել․
պահել․ պչրէին․զմեզ ։Ասցլն․նմնապ․եւ աստ կորլ․,ոչ
միայն յանդի հեռաստան կամ աղալ յերկան, այլ եւ ի
դռան կլայիս սակաւ ինչ դանդաղել, միոյն փրկլ․ եւ
միւսն գերլ․էր եւ տեսնել․աստ աղիողորմ տեսիլ,միոյն
արտասուելի դիմօք եւ կականաբարձ հառաչմմբ․ ազգք
եւ սիրելիք, ծնօղք եւ եղբարք, այլ ինչ ոչ օգնել ի գե–
րութի․ վարելոցն, որպէս եւ յայնմ աւուր ի կորուստ
մատնելոց ։ Այլ եւ աստ ապաշաւելն ոչինչ օգնել, որ–
պէս եւ անդ՝ ոչ լսօղացն բերանովք հաչեալ՝ որ եւ ոչ
գոյր անդրէն դառնլ․ եւ ոչ կրի․ յօժարացն չահավաճռ․
եղել․, ոչ գութ եւ ոչ ողորմ հանգոյն յիմարացն օրիոր–
դաց, զի ունօղքն բարեկեցիկ կենօք եւ ոչ նոյնպիսիքն
սովամհ․տուայտելք․ի սպռել․սիրոյ՝ եւ հատումն յու–
սոյ ,բազմանլ․անօրէնութեց․եւ տիրել անզղջութեց․,որ
եւ խղճի որդանցն անհանգիստ մտաց եւ չըր/ջապարել․
ընդելեց․ ի թերատուկ ճիւաղաց ։ Եւ առ այս եկն ինձ,
ո՛վ քաջ, զուգակչիռ հարկւեց․ մեծատանց եւ աղքա–
տաց ։ Զի որոց բզմն․ աւանդցւ, առւլ․ ինչ պհնջեցւ․ եւ
փքացելոցն հր/պարտուբ․ ստորասուզել․ մակաբեկուբ․
փոխանկ․ խրակուեցն (ș!) ճիչ աղղկի, ընդդէմ հեչտալ–
եցն․անհանգիստ խչտի․յերեկօրեայ զառաւօտ խնդրէաք
եւ ի նմա զեռանդն երանելք․ եւ այս ոչ//